

ก

คำนำ

การใช้ลักษณะทางสัณฐานวิทยาโดยดูจากลักษณะที่แสดงออกภายนอกในการแยกชนิดสายพันธุ์ของเห็ด ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเห็ดโคนน้อย หรือเห็ดชนิดอื่นๆ ต่างก็มีความหลากหลายของลักษณะทางสัณฐานวิทยา ได้แก่ขนาด ลักษณะรูปร่างของเห็ด และสีของเห็ด เป็นต้น ซึ่งอาจไม่เพียงพอและเกิดความสับสนได้ในการจำแนก โดยเฉพาะกลุ่มของเห็ดถั่ว มีลักษณะคล้ายกันมากและมีลักษณะเพียงไม่กี่อย่างที่สามารถสังเกตได้ ทำให้การระบุสายพันธุ์เกิดความผิดพลาดได้ง่าย เนื่องจากลักษณะทางสัณฐานวิทยาภายนอกหรือลักษณะทางฟิโนไทป์อาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยของสภาวะแวดล้อม บางครั้งทำให้สายพันธุ์ที่มีแหล่งมาจากที่เดียวกัน แต่อาจมีชื่อเรียกต่างกัน หรือเมื่อนำสายพันธุ์ที่มีความใกล้เคียงทางพันธุกรรมมากๆ มาผสมกันอาจได้สายพันธุ์ที่ไม่ค่อยแตกต่างจากเดิมมากนัก หรือหากนำสายพันธุ์จากคนละแหล่งมาผสมกันโดยเข้าใจว่าเป็นคนละสายพันธุ์ แต่แท้จริงเป็นสายพันธุ์เดียวกัน ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้จึงให้ความสำคัญด้านความหลากหลายทางพันธุกรรมเป็นลำดับแรก ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเห็ดโคนน้อย หรือเห็ดชนิดอื่นๆ ต่างก็มีความหลากหลายของลักษณะทางสัณฐานวิทยา ซึ่งบางครั้งพบว่ามีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกันทางพันธุกรรม จึงทำให้เกิดความสับสนทางสายพันธุ์ขึ้นได้

การศึกษารายงานในครั้งนี้จึงเป็นงานเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมสายพันธุ์ เห็ดโคนน้อยจากตลาดชุมชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบน เพื่อนำมาจัดกลุ่มและจำแนกสายพันธุ์ รวมทั้งการคัดเลือกสายพันธุ์เพื่อเป็นหัวเชื้อสำหรับขยายเป็นการค้าให้กับผู้สนใจเพาะเห็ดชนิดนี้ โดยใช้ลักษณะทางสัณฐานวิทยา ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีทางด้านชีวโมเลกุล ได้แก่ การวิเคราะห์ด้วยลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ซึ่งจะสามารถบ่งชี้ และยืนยันผลความชัดเจนด้านความสัมพันธ์กันทางพันธุกรรมของสายพันธุ์เห็ดโคนน้อยจากแหล่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และแม่นยำ ซึ่งทำให้สามารถเพิ่มโอกาสในการขยายตลาด การเผยแพร่เชื้อพันธุ์ของเห็ดชนิดนี้ให้แก่ผู้ที่สนใจในการเพาะเห็ดได้ในวงกว้างมากขึ้น และทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในการบริโภคเห็ดชนิดนี้ที่ไม่มีการสร้างสารพิษ อันจะเป็นผลทำให้เห็ดโคนน้อยมีศักยภาพสูงในการยกระดับให้เป็นเห็ดที่มีความสำคัญในระดับเศรษฐกิจอีกชนิดหนึ่ง

คณะนักวิจัย

ตุลาคม ๒๕๕๗